

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دعوی بطلان و فسخ نکاح

در دوره دادگاهها

گروه پژوهش

انتشارات چراغ دانش

عنوان قراردادی	ایران قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	دعوی بطلان و فسخ نکاح در رویه دادگاهها/ گروه پژوهشی انتشارات چراغ دانش.
مشخصات نشر	تهران : چراغ دانش، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۳۶۸ص: جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۶۵۴-۹۸-۹
وضعیت فهرست نویسی	قیفا
موضوع	طلاق -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	زنانشویی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	زنانشویی -- فسخ
زبان	فارسی
رده افزوده	انتشارات چراغ دانش
رده بندی کنگره	KMH ۵۵۸/د ۷۳ ۱۳۹۴
رده بندی دیویی	۵۵۰/۱۶۶/۳۴۶
شماره کتابخانه ملی	۴۰۸۳۵۶۶

شنانامه

عنوان کتاب: دعوی بطلان و فسخ نکاح در رویه دادگاهها

مؤلف: گروه پژوهشی انتشارات چراغ دانش

ناشر: انتشارات چراغ دانش

ناظر چاپ: رسول زینالی

ویراستار: مریم حق پرست

نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۴

قطع و تیراژ: وزیری/ ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۵۴-۹۸-۹

www.cheraghdaresh.com

چراغ دانش را در گوگل جستجو کنید.

دفتر مرکزی: تهران، میدان هفت تیر، ورودی مدرس، کوچه مازندران، پلاک ۳ و ۶ واحد های ۱۴ و ۱۵

تلفن پیش و فروش: ۸۸۱۴۰۶۰۱

حق چاپ برای انتشارات چراغ دانش محفوظ است. هر گونه تکثیر (اعم از چاپ، عپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز کتبی از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.

بنیاد بین‌المللی حقوقی سنا

«بنیاد بین‌المللی حقوقی سنا» با تیمی متشکل از مؤلفین، مدرسین، وکلا و کارشناسان مجرب با کارگروه‌های تخصصی در حوزه‌های: املاک و اراضی، سرقتی، بیمه‌ای، گمرکی، ثبتی، وصول مطالبات، تنظیم قراردادها، ارت و امور حسبی، امور خانواده و مسائل کیفری آماده ارائه مشاوره و پاسخگویی به پرسش‌های حقوقی هم‌میهنان محترم می‌باشد.

گروه وکلای سنا: ۰۲۱ ۸۸۱۴۰۶۰۲-۸۸۸۶۵۱۲۰

ارتباط مستقیم با دفتر واحد دعاوی: ۸۸۱۴۰۸۰۸

انتشارات چراغ دانش

انتشارات چراغ دانش اعلام می‌دارد طرح گسترش همکاری و پیگیری‌های بازرسی این انتشارات مشخص گردیده است بعضی از اشخاص از اسم و آرم انتشارات چراغ دانش سوءاستفاده نموده یا به مجعول خود را نماینده یا شعبه‌ای از انتشارات چراغ دانش در خیابان انقلاب تهران و حتی بعضی از استانها و شهرستان‌ها معرفی نموده اند که ضمن پیگیری قانونی و برخورد قضایی با این اشخاص سعی به استحضار همکاران حوزه نشر، چاپ و پخش کتاب می‌رساند که در صورت وجود نمایندگی در شعب در تهران یا شهرستان‌ها این موضوع در سایت رسمی انتشارات اعلام خواهد شد.

ضمناً اعلام می‌گردد که انتشارات چراغ دانش متعلق به بنیاد بین‌المللی حقوقی سنا بوده و مدیریت آن بر عهده استاد فاضل و ارجمند جناب آقای مهدی زینالی (مؤلف - وکیل پایه یک دادگستری) می‌باشد.

تهران، میدان هفت‌تیر، ورودی مدرسه، کوچه مازندرانی، پ ۴، ط ۶، واحد ۱۱

تلفن تماس: ۰۲۱ ۸۸۱۴۰۶۰۱-۲

www.cheraghdanesh.com

چراغ دانش، چراغ راه اندیشه هاست

فهرست جزئی

۹	مقدمه
۱۱	معرفی و نمونه دادخواست دعوای تأمین خواسته
۱۳	معرفی دعوای بطلان و فسخ نکاح
۱۳	مبحث اول: انواع نکاح و تفاوت و تشابه آن
۱۵	مبحث دوم: دعوی بطلان عقد نکاح
۱۸	مبحث دوم: دعوی فسخ عقد نکاح
۲۵	مبحث سوم: تشریفات طرح دعوای فسخ یا ابطال نکاح
۳۵	دعوای فسخ بطلان نکاح در رویه دادگاهها
۳۷	مبحث اول: آراء وحدت رویه دیوان عالی کشور
۵۵	مبحث دوم - آرای اعراس دیوان عالی کشور
۱۳۹	مبحث سوم: آرای شعب دیوان عالی کشور
۱۵۳	دعوای بطلان و فسخ نکاح در آراء دادگاهها
۱۵۵	مبحث اول: آرای دادگاههای بدوی در چند نظر
۱۷۲	مبحث دوم: آرای دادگاههای انتظامی قضات
۱۷۳	دعوای بطلان و فسخ نکاح در نشست‌های قضایی
۱۹۷	دعوای فسخ و بطلان نکاح در نظریه‌های مشورتی
۲۰۷	دعوای بطلان و فسخ نکاح در قوانین و مقررات قانونی
۲۰۹	قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱
۲۲۴	آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت خانواده ۱۳۹۱
۲۴۱	قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۵۳
۲۵۱	آیین‌نامه قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۵۳

فهرست کلی

۹	مقدمه
۱۱	معرفی و نمونه دادخواست دعوای تأمین خواسته
۱۳	معرفی دعوای بطلان و فسخ نکاح
۱۳	مبحث اول: انواع نکاح و تفاوت و تشابه آن
۱۵	مبحث دوم: دعوی بطلان عقد نکاح
۱۵	گفتار اول - نکاح بدون قصد و رضا
۱۵	گفتار دوم - شروط مبطل عقد ازدواج

۱۸	مبحث دوم: دعوی فسخ عقد نکاح
۱۸	گفتار اول - عیب مشترک
۱۸	گفتار دوم - عیوب ویژه مرد
۱۹	گفتار سوم - عیوب زن
۲۰	گفتار چهارم - تدلیس
۲۲	گفتار پنجم - تخلف از شرط صفت
۲۲	گفتار ششم - شریفات و آثار فسخ نکاح
۲۵	مبحث سوم: شریفات طرح دعوای فسخ یا ابطال نکاح
۲۵	گفتار اول: مرجع قضائی صالح در رسیدگی به دعوای فسخ و ابطال نکاح
۲۷	گفتار دوم: نحوه طرح دعوا ابطال و فسخ نکاح
۲۹	دادخواست ابطال عقد ازدواج به علت عدم رعایت غبطه و مصلحت
۳۰	دادخواست ابطال عقد ازدواج به علت وجود اکراه و فقدان قصد
۳۱	دادخواست صدور حکم نفی زوجیت نکاح به علت وجود عیب
۳۲	دادخواست تقاضای فسخ نکاح به جهت تدلیس
۳۳	دادخواست تقاضای صدور حکم مبطلت نکاح به لحاظ جنون ادواری خواننده (زوجه)
۳۵	دعوای فسخ و بطلان نکاح در رویه دادگاهها
۳۷	مبحث اول: آرای وحدت رویه دیوان عالی کشور
۳۷	۱. کلیه دعوای مربوط به طلاق قابل رسیدگی مراجع می‌باشند
۴۱	۲. شرط اجازه ولی دختر باکره در ازدواج
۵۲	۳. صلاحیت دادگاه مدنی خاص در رسیدگی به دعوای طلاق
۵۵	مبحث دوم - آرای اصراری دیوان عالی کشور
۵۵	۱. فسخ نکاح به علت عدم اطلاع زوج از بیماری همسر
۵۵	۲. فوریت استعاده از خیار فسخ در فسخ نکاح
۷۵	۳. امکان فسخ نکاح از باب تخلف از وصف ضمنی سلامت
۱۱۰	۴. صافی عرفی سلامت روحی از عقد ازدواج
۱۳۹	مبحث سوم: آرای شعب دیوان عالی کشور
۱۳۹	۱. ارجاع دعوای ابطال سند رسمی به داری
۱۳۹	۲. رسیدگی به تقاضای حکم به بطلان نکاح
۱۳۹	۳. دادگاه صالح رسیدگی کننده با مسمی نسبت به همه دعوای مطروحه اظهار نظر کند
۱۴۱	۴. فسخ نکاح به دلیل فقدان برخی اوصاف

۱۴۴	۵. شرایط ایجاب حق خیار در تدلیس
۱۴۷	۶. دعوای فسخ نکاح به دلیل پنهان کردن ازدواج قبلی
۱۵۳	دعوای بطلان و فسخ نکاح در آرای دادگاه‌ها
۱۵۵	مبحث اول: آرای دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر
۱۵۵	۱. تدلیس در ازدواج به علت عدم اطلاع تأهل زوج
۱۵۶	۲. حصری بودن عیوب موجب فسخ نکاح
۱۵۸	۳. لزوم جزمی بودن علت در ادعای فسخ نکاح
۱۵۹	۴. دخالت کارآموز در دعوای فسخ نکاح
۱۶۱	۵. فوریت خیار فسخ نکاح در مورد جنون زوجه
۱۶۳	۶. محقق شدن ازدواج قبلی و تدلیس در ازدواج
۱۶۴	۷. فسخ نکاح به دلیل بی‌ایمانی روانی زوجه
۱۶۷	۸. فسخ نکاح به دلیل ارشاد
۱۷۰	۹. فوریت اعمال حق فسخ نکاح
۱۷۲	مبحث دوم: آرای دادگاه‌های استانی و تجدیدنظر
۱۷۲	۱. بطلان عقد ازدواج طرفین با وجود سابقه شرع بر صحت عقد
۱۷۳	دعوای بطلان و فسخ نکاح در نشست‌های قضائی
۱۷۵	۱. جواز صدور قرار تأخیر اجرای حکم در مراجع رده‌ای از رأی محکومیت غیرمالی
۱۷۷	۲. طرح دعوای خانوادگی در شوراها و حل اختلاف
۱۷۹	۳. فوت یکی از زوجین در زمان عده فسخ نکاح
۱۸۰	۴. الزام زوج به بذل مدت در صورت عسر و حرج زوجه
۱۸۱	۵. امکان طرح دعوای مطالبه مهر در دادگاه محل وقوع عقد
۱۸۲	۶. شرایط مطالبه مهر در صورت محرز شدن یکی از عیوب زن
۱۸۴	۷. جواز توارث در ایام عده فسخ نکاح و طلاق
۱۸۵	۸. حق فسخ نکاح برای زوج به علت ناکرده نبودن زوجه
۱۸۶	۹. تعدد دعوای فسخ نکاح در صورت جنون زوج در زمان اقبه
۱۸۶	۱۰. فسخ نکاح در عقد موقت
۱۸۷	۱۱. حق تعلیق مهر به زوج در فسخ نکاح به علت تدلیس وی
۱۸۸	۱۲. فسخ نکاح قبل از صدور حکم حجر
۱۸۹	۱۳. آثار حقوقی رعایت بارداری از مفروضات طلاق در خصوص فسخ نکاح
۱۹۰	۱۴. آثار حمل در تعلیق نفقه به همسر نالیزه

۱۹۱	۱۵. دعوای فسخ نکاح به علت جنون یکی از طرفین
۱۹۲	۱۶. آثار و شرایط فسخ نکاح
۱۹۴	۱۷. اعتراض به گواهی عدم امکان سازش غیابی
۱۹۶	۱۸. مرجع رسیدگی به فسخ نکاح
۱۹۷	دعوای فسخ و بطلان نکاح در نظریه‌های مشورتی
۱۹۹	۱. اجرای حکم فسخ نکاح
۱۹۹	۲. گواهی عدم امکان سازش
۱۹۹	۳. حکم دادگاه بر بقاء ازدواج زن و شوهر
۲۰۰	۴. حق درخواست طلاق در ازدواج موقت یا دائم
۲۰۱	۵. درخواست طلاق از طرف زوجه‌ای که قیم زوج است
۲۰۲	۶. افسر کی زن از موارد فسخ نکاح نیست
۲۰۲	۷. عدم استماع اظهارات بکار فسخ نکاح و اسقاط آن
۲۰۳	۸. وجود حق فسخ در صورت تدلیس در نکاح
۲۰۴	۹. کارآموزان وکالت حق پیوسته‌ای مربوط به فسخ نکاح و طلاق را دارند
۲۰۴	۱۰. تحقق نفقه و مهر در فسخ نکاح
۲۰۵	۱۱. عدم توانایی زوج در انجام وظایف زوجه
۲۰۵	۱۲. شرط عدم نزدیکی در نکاح
۲۰۷	دعوای بطلان و فسخ نکاح در قوانین و مقررات قائم‌نی
۲۰۹	قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱
۲۲۴	آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت خانواده ۱۳۹۱
۲۴۱	قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۵۳
۲۵۱	آیین‌نامه قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۵۳

١٠٠

اگرچه فارغ التحصیلان حقوق بیش از سایرین به مالک رویه قضائی نیازمند هستند؛ اما هیچ قشری از جامعه بزرگ رشته حقوق قضائی بی‌نیاز از مطالعه و تحقیق و تفحص در این حوزه علمی نمی‌باشد؛ زیرا رویه قضائی در واقع محرک رشته حقوق است که دائم در حال تغییر و تحول می‌باشد و غفلت از این حوزه موجب عقب‌ماندگی از عالم واقعی حقوق و جامعه حقوقدانان خواهد شد. از این رو ناشران تخصصی این حوزه، هرکدام به طریقی نسبت به جمع‌آوری و انجام بخشی به مطالب و موضوعات راجع به رویه قضائی اقدام می‌کنند. با انتشارات چراغ دانش نیز در همین راستا و برای انجام بخشی از وظایف فرهنگی خود در نظر برد نسبت به تدوین و جمع‌بندی مطالب رویه قضائی به صورت منظم و منحصر به فرد با ویژگی علمی مخصوص برای هر دعوی یک کتاب جداگانه به صورت کاربردی و با دسترسی آسان به مطالب هر دعوا اقدام نماید لذا در راستای تأمین این هدف، مجموعه‌ای از کتاب‌ها تحت عنوان کلی «دعوی...

در روبه دادگاه‌ها» که شامل موارد زیر است تدوین و تألیف خواهد شد:

۱. آراء وحدت رویه؛
۲. آراء اضرائی؛
۳. آراء شعب دیوان عالی کشور

۴. آراء دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر؛

۵. نشست‌های قضائی؛

۶. نظریه‌های مشورتی؛

۷. قوانین و مقررات مرتبط با موضوع؛

۸. نمونه دادخواست و معرفی دعوا.

در این مجموعه سعی شده است رویه قضائی کشور در خصوص هر دعوا به صورت منسجم و منظم گردآوری شود تا وکلا، حقوقدانان و قضات محترم در مراجعه به رویه قضائی در کمترین زمان بهترین وجه مطالب مطلوب خود را یافته و استفاده نمایند. با توجه به تعدد بسیار آراء دادگاه (دادگاه بدوی و تجدیدنظر) در برخی موارد حداکثر سعی بر آن بوده از موارد متفاوت آراء صادره در موضوعات ربه در قسمت رأی آورده شود و همچنین در سایر موارد؛ مثل آراء وحدت رویه، آراء هیأت عالی کشور، موارد مرتبط به موضوع ذکر شده است تا با توجه به اهمیت این آراء مورد استفاده خوانندگان، مراجعه‌کنندگان عزیز قرار گیرد.

مختصر ویژگی‌های کتاب:

۱. تدوین و گردآوری منظم و منسجم تمام مطالب مربوط به دعوا؛

۲. تقسیم‌بندی موضوعی برای هر کدام از مطالب؛

۳. ارائه معرفی دعوا و نمونه دادخواست در اول مجموعه؛

۴. ذکر عنوان برای هر مطلب به صورت خلاصه در فهرست؛

۵. دسترسی سهل و آسان به مطلب دلخواه در کمترین زمان.

«گروه پژوهشی» انتشارات مفتخر خواهد شد از تجربیات سایر مطالب حقوقی موجود نزد اساتید، وکلا، حقوقدانان و سایر همکاران در راستای مفید شدن مجموعه در چاب‌های بعدی استفاده نماید. لذا موجب خرسندی خواهد بود که خوانندگان عزیز از هر صنف ضمن ارسال انتقادات و پیشنهادات خود در مورد هر کدام از موضوعات به صورت کتبی یا از طریق ایمیل یا تلفنی، ما را در برپا کردن مجموعه حاضر یاری فرمایند.

مدیر مسئول انتشارات

یک هزار و سیصد و نود و چهار